

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 6549/13

לפני : כבוד הנשיא א' גרוניס
כבוד המשנה לנשיא מ' נאור
כבוד השופטת ע' ארבל

העותרת : תנועת אומ"ץ אזרחים למען מנהל תקין וצדק
חברתי ומשפטי

נ ג ד

המשיבים : 1. ראש עיריית בת ים
2. מועצת עיריית בת ים
3. סיעת בת ים בראש מורם
4. היועץ המשפטי לממשלה

עתירה למתן צו על תנאי

תאריך הישיבה : ט"ז בחשון התשע"ד (20.10.2013)

בשם העותרת : עו"ד גד מינא

בשם המשיב 1 : עו"ד קנת מן ; עו"ד רון שפירא
בשם המשיבה 2 : עו"ד אורטל תורג'מן ; עו"ד אילנה בראף-שניר
בשם המשיבה 3 : עו"ד רווית צמח
בשם המשיבה 4 : עו"ד חני אופק

פסק דין

המשנה לנשיא מ' נאור:

ביום 1.10.2013 הוגש כתב אישום כנגד ראש עיריית בת ים, מר שלמה לחיאני, המייחס לו, בין היתר, עבירות של לקיחת שוחד ומרמה והפרת אמונים.

במוקד העתירה שלפנינו עומדות שאלות דומות לשאלות שנדונו והוכרעו בפסק הדין ב-בג"ץ 4921/13 אומ"ץ אזרחים למען מנהל תקין וצדק חברתי נ' ראש עיריית רמת השרון (פסק הדין ללא נימוקים מיום 17.9.2013; נימוקים ניתנו ביום 14.10.2013) (להלן: ענין רמת השרון). פסק הדין ניתן ברוב של שישה שופטים (המשנה לנשיא מ' נאור והשופטים ע' ארבל, א' רובינשטיין, א' חיות, נ' הנדל וצ' זילברטל) כנגד דעתו החולקת של הנשיא א' גרוניס. מלכתחילה עסקה העתירה שלפנינו בכמה עניינים, אשר נידונו והוכרעו בענין רמת השרון. בסופו של דבר, בהסכמת בא כוח העותרת, יתמקד הדיון בענין אחד מתוך עניינים אלה והוא שאלת העברתו של מר לחיאני מכהונה בידי מועצת עיריית בת ים.

כתב האישום

1. ביום 1.10.2013 הוגש כתב אישום כנגד שלמה לחיאני, ראש עיריית בת ים (להלן: לחיאני), וכנגד 4 נאשמים נוספים – אחיו של לחיאני ששמו אברהם לחיאני (להלן: הנאשם 1), אבנר קריאף (להלן: הנאשם 3), עובד דודטחי (להלן: הנאשם 4) והדוד קרי בתי קפה ומסעדנות בע"מ (להלן: הנאשמת 5).

2. כתב האישום נפרס על פני חמישה אישומים, מתוכם יוחסו ללחיאני ארבעה אישומים. באישום הראשון, יוחסו ללחיאני עבירה של לקיחת שוחד לפי סעיף 290 + סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) ועבירה של פעולה ברכוש אסור בידיעה שהוא רכוש אסור לפי סעיף 4 לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין. באישום השני, יוחסו ללחיאני עבירה של לקיחת שוחד לפי סעיף 290 + סעיף 29 לחוק העונשין ועבירה של הפרת אמונים לפי סעיף 284 לחוק העונשין. באישום השלישי, יוחסה ללחיאני עבירה של הפרת אמונים לפי סעיף 284 לחוק העונשין. באישום הרביעי, יוחסו ללחיאני עבירות לפי סעיף 122א(ו) לפקודת העיריות (נוסח חדש) (עבירות כמספר העסקאות) (להלן: פקודת

העיריות); עבירת שבועת שקר לפי סעיף 239 לחוק העונשין; ועבירת מרמה והפרת אמונים לפי סעיף 284 לחוק העונשין. האישום החמישי מתייחס לנאשם 1 ולנאשמים 3-5 בלבד, ועל כן לא נרחיב בעניינו.

3. כמתואר בחלק הכללי של כתב האישום, בתקופה שקדמה לבחירה בלחיאני לראשות עיריית בת ים, בין השנים 1991-2003, שימש לחיאני כמנהל פעיל בשתי חברות: "אלשב – חברה לבניין ולהשקעות בע"מ" (להלן: אלשב) ו"א.י.ש.מ חברה להשקעות ולבניה בע"מ" (להלן: אלשב ו-א.י.ש.מ בהתאמה, ויחד: קבוצת לחיאני), אשר בנו, בין השאר, מספר מבנים בטיילת העיר בת ים וברחבי העיר בת ים. בנוסף להיותו מנהל פעיל בקבוצת לחיאני, החזיק לחיאני באותה תקופה בשני שלישי ממניות א.י.ש.מ ובמחצית ממניות אלשב. יתר המניות בקבוצת לחיאני הוחזקו על-ידי אשתו של לחיאני – דורית לחיאני (להלן: דורית לחיאני).

4. ביום 28.10.2003 נבחר לחיאני לתפקיד ראש עיריית בת ים. מאותו מועד ועד היום מכהן לחיאני ברציפות כראש העירייה (להלן: התקופה הרלוונטית לכתב האישום). מתוקף תפקידו כראש העירייה, שימש לחיאני גם כיו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובניה לפי סעיף 18 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965 (להלן: חוק התכנון והבניה), וכן כיו"ר רשות הרישוי המקומית בבת ים, לפי סעיף 30 לחוק התכנון והבניה. לחיאני שימש בתפקידים הנזכרים כ"עובד ציבור", על-פי הגדרת המונח "עובד ציבור" בסעיף 34כד לחוק העונשין. לאחר היבחרו לראשות העירייה, העביר לחיאני ביום 17.3.2004 את כל המניות שהחזיק באלשב לאשתו דורית לחיאני. לפי הנטען בכתב האישום, על אף שלכאורה ניתק לחיאני את קשריו עם אלשב, בפועל הוא המשיך למלא באלשב תפקיד ניהולי פעיל. בחלק מהתקופה הרלוונטית לכתב האישום, עסקה דורית לחיאני בניהול השוטף של נכסי הנדל"ן של אלשב, שהושכרו מעת לעת לגורמים שונים. הנאשם 1, שהוא אחיו של לחיאני, הועסק אף הוא באלשב בחלק מהתקופה הרלוונטית לכתב האישום. בנוסף, בתקופה הרלוונטית לכתב האישום, פעל הנאשם 1 כמי שמסדר ומקדם עבור תושבים ובעלי עסקים בעיר בת ים עניינים שונים מול מוסדות העירייה.

5. בטרם היבחרו של לחיאני לראשות העירייה, נקלעה קבוצת לחיאני לקשיים כלכליים וחובותיה לבנק המזרחי עמדו על סך של עשרות מיליוני ש"ח. לחיאני ואשתו דורית היו ערבים אישית כלפי בנק המזרחי לחובותיה של קבוצת לחיאני. כמו-כן, רכושם הפרטי של לחיאני ואשתו ונכסיהן של אלשב וא.י.ש.מ, היוו בטוחות לחובות קבוצת לחיאני לבנק המזרחי, אך לא היה די בהם על-מנת לכסות את מלוא החובות.

כתוצאה מכך, נקט בנק המזרחי הליכים משפטיים נגד לחיאני, אשתו דורית וקבוצת לחיאני.

6. ביום 17.3.2003 הגיע בנק המזרחי להסכם עם לחיאני, אשתו וקבוצת לחיאני על הפחתת החובות ופריסתם על פני השנים 2003-2011 (להלן: ההסכם עם בנק המזרחי). במסגרת ההסכם, מחל בנק המזרחי לקבוצת לחיאני על חובות בסך 11 מיליון ש"ח, והוסכם כי על קבוצת לחיאני יוטל לשלם סך של 20.6 מיליון ש"ח. הוסכם, כי הסך של 20.6 מיליון ש"ח ישולם כדלקמן: סכום בסך 12 מיליון ש"ח יכוסה באמצעות מימוש נכסים משועבדים, וככל שקבוצת לחיאני לא תצליח לממש נכסים בסכום זה, יהיה עליה להשלים את הסכום החסר ממקורות חיצוניים. הסך הנותר של 8.6 מיליון ש"ח ישולם לבנק ממקורות שאינם נכסי החברה המשועבדים. עוד הוסכם כי אם תאחר קבוצת לחיאני בתשלומי החובות, הבנק יהיה רשאי לבטל את ההסכם, ובכלל זה – לבטל את המחילה על חובותיה של קבוצת לחיאני בסך של 11 מיליון ש"ח כאמור לעיל ולממש את נכסיהם הפרטיים של לחיאני ואשתו.

7. בסמוך לבחירתו של לחיאני לכהונת ראש עיריית בת ים (בחודש אוקטובר 2003) עמד לחובת חברת אלשב חוב בסך של כ-2.6 מיליון ש"ח לבנק הפועלים. גם לחוב זה היו ערבים אישית לחיאני ואשתו. במהלך חודש נובמבר 2003 הגיעו אלשב, לחיאני ואשתו להסדר חוב עם בנק הפועלים, לפיו בנק הפועלים ימחל להם על סכום בסך של למעלה מ-1.2 מיליון ש"ח, וכי יתרת החוב בסך של כ-1.35 מיליון ש"ח תשולם לבנק עד סוף חודש ינואר 2004 (להלן: ההסכם עם בנק הפועלים).

8. למן היבחרו לראשות העירייה ועד לסוף שנת 2006 (אז הסדירה קבוצת לחיאני את חובותיה לבנק המזרחי), פיגרה קבוצת לחיאני מעת לעת בתשלום חובותיה לבנק המזרחי. בשל האיחורים בתשלום, חייב בנק המזרחי את קבוצת לחיאני בתשלומי ריבית פיגורים, בנוסף לתשלומי הריבית שנקבעו בהסכם. כמו-כן, היו חשופים לחיאני, אשתו וקבוצת לחיאני להפעלת הסנקציות המכבידות שנקבעו כמתואר לעיל בהסכם עם בנק המזרחי.

9. בנסיבות אלה, נטען בכתב האישום, נקלע לחיאני למציאות בה נאלץ לפעול באורח שוטף לשם השגת מקורות מימון חיצוניים, הן לשם עמידה בחובות כלפי בנק המזרחי הן לשם פירעון חובות שעמדו כנגדו בבנקים נוספים. כתוצאה מכך, על מנת

לעמוד בהתחייבויותיה של קבוצת לחיאני, פעל לחיאני להשגת מקורות מימון, כפי שיפורט להלן.

האישום הראשון

10. כאמור לעיל, בחודש אוקטובר 2003, בסמוך לבחירתו של לחיאני לכהונת ראש עיריית בת ים, הייתה חייבת אלשב לבנק הפועלים סך של כ-2.6 מיליון ש"ח. כאמור לעיל, על-פי ההסכם עם בנק הפועלים, היה על אלשב לשלם את החוב עד לסוף חודש ינואר 2004.

11. הנאשמים 4-3 הם בעלי אינטרסים בעיר בת ים. לצורך הפעלת וקידום עסקיהם בעיר, נזקקו הנאשמים 4-3 להיתרים ואישורים שונים מטעם עיריית בת ים עבור הנאשמת 5, שהיא חברה פרטית בבעלותם. יצוין, כי הנאשמים 4-3 היו רשומים כבעלי המניות הראשונים של הנאשמת 5. החל מחודש אוקטובר 2006, החזיקו הנאשמים 4-3 בשני שלישי ממניותיה של הנאשמת 5. אשתו של הנאשם 1, סיגל לחיאני (להלן: סיגל), מחזיקה בשליש הנוותר.

12. בתחילת שנת 2004, ביקשו הנאשמים 4-3 לפתוח בית קפה בעיר בת ים. לפני בחירתו של לחיאני לראשות עיריית בת ים, היתה אלשב הבעלים של קומת מסחר בבנין מגורים ברחוב העצמאות 2, בבת ים (גוש 7142, חלקה 197) (להלן: הנכס ברחוב העצמאות 2). הנאשם 4 פנה ללחיאני בבקשה להקים את בית הקפה בנכס ברחוב העצמאות 2. יוזכר, כי באותה עת כבר כיהן לחיאני כראש עיריית בת ים. בהמשך, בחודש אוגוסט 2004 התקשרו רעיותיהם של הנאשמים 4-3 עם חברת אלשב בהסכם לשכירת הנכס ברחוב העצמאות 2, ובמקום החל לפעול בית הקפה "קפה ג'ו", באמצעות הנאשמת 5. מתחילת שנת 2006, שימשו הנאשם 1 והנאשמים 4-3 כמנהלים פעילים של קפה ג'ו. במהלך שנת 2007 רכשה הנאשמת 5 נכס נוסף בבת ים, בשדרות בן גוריון 73 (גוש 7142, חלקה 175), והחלה להפעיל בו מסעדה בשם "גרגרים". לקראת סוף שנת 2009 נסגרה המסעדה, ומאז משכירה הנאשמת 5 את הנכס לזכייין המפעיל במקום סניף של רשת המסעדות ג'פניקה.

13. לפני הקמת בית הקפה "קפה ג'ו" ומסעדת "גרגרים", בסמוך ליום 5.2.2004, פנה הנאשם 1 בשמו של לחיאני, לנאשמים 4-3 וביקש מהם כי יתנו ללחיאני, שכיהן אותה שעה כראש עיריית בת ים, הלוואה בסך של 700,000 ש"ח. ביום 5.2.2004 נטלו

הנאשמים 3-4 הלוואה בסך 695,000 ש"ח מבנק לאומי. באותו יום רכשו הנאשמים 3-4 וסיגל שיק בנקאי בסך 700,000 ש"ח לפקודתו של הנאשם 4, אשר היסב אותו ללחיאני (להלן: השיק הבנקאי מהנאשם 4). חשבון הבנק חויב בגין השיק הבנקאי מהנאשם 4. באותו יום הופקד השיק הבנקאי בחשבון הבנק של חברת אלשב בבנק הפועלים, וכן כספים נוספים. את הפקדת הסכומים האמורים ביצע הנאשם 1 בידיעתו ובהוראתו של לחיאני. כספי השיק הבנקאי מהנאשם 4, יחד עם הכספים הנוספים, שימשו לפירעון חובה של אלשב בבנק הפועלים. הפקדת סכומים אלה אפשרה את מחילת יתרת החוב שעמד לחובה של אלשב בבנק הפועלים, והחשבון נסגר ביום 17.5.2004.

השיק הבנקאי מהנאשם 4 ניתן ללחיאני מבלי שנחתם הסכם הלוואה, מבלי שסוכם על ריבית כלשהי, ללא ערבים, ומבלי שסוכם על מועד מדויק להשבת הסכום הנקוב בו. הנאשמים 3-4 הסכימו לתת ללחיאני את השיק הנזכר לעיל, ובתנאים שפורטו, בעד פעולה הקשורה לתפקידו של לחיאני כראש עיריית בת ים, על מנת שיטה להם ולעסקיהם משוא פנים בדרך כלל. לחיאני מצדו ידע שהשיק ניתן לו בעד פעולה שקשורה בתפקידו.

14. ביום 30.4.2004 החזיר לחיאני 300,000 ש"ח מתוך הסך של 700,000 ש"ח, בדרך של הפקדת 2 שיקים בחשבונותיהם של הנאשמים 3-4, ובדרך של הפקדת שיק נוסף בחשבוננו של גיסו של הנאשם 4. עד למועד פתיחת החקירה, לא החזיר לחיאני את היתרה בסך 400,000 ש"ח, והנאשמים 3-4 לא דרשו מלחיאני את החזרתה. כמו-כן, ענייניה של הנאשמת 5 בעירייה, לרבות בקשות להיתרי בניה, קודמו בעירייה על ידי הנאשם 1.

כנטען בכתב האישום, במעשים המתוארים לעיל נתנו הנאשמים 3-4 שוחד ללחיאני, ואילו לחיאני ואחיו, הנאשם 1, לקחו – בצוותא חדא – שוחד. זאת, בעד פעולה הקשורה בתפקידו של לחיאני. בנוסף, בהפקדת כספי השוחד בחשבון חברת אלשב ביצעו לחיאני והנאשם 1 פעולה ברכוש אסור, בידיעה שהוא רכוש אסור.

האישום השני

15. מר עזרא דוש, יחד עם אחיו אברהם ומשה דוש וגיסו דניאל גבריאלי, הנו הבעלים והמנהל הפעיל של "סופר דוש", המפעילה רשת מרכולים בעיר בת ים (להלן: 1910 דוש).

16. בעת בחירתו של לחיאני לראשות עיריית בת ים, ניהלה סופר דוש מרכול ברחוב העצמאות 10 בבת ים (להלן: הסניף ברחוב העצמאות). כמו-כן, עשתה סופר דוש שימוש בשטח ברחוב העצמאות 12 כמחסנים עבור הסניף ברחוב העצמאות. בסמוך לתחילת שנת 2004, פתחה סופר דוש מרכול נוסף בקניון בת ים. ביום 21.9.2005 רכשה סופר דוש שטח נוסף בקניון "בת ימון" בבת ים לשם הקמת מרכול נוסף, אשר נפתח בחודש פברואר 2006 (להלן: המרכול בקניון "בת ימון").

17. במהלך התקופה הרלוונטית לכתב האישום, קרי תקופת כהונתו של לחיאני כראש עיריית בת ים, התקיימה מערכת קשרים ואינטרסים בין עזרא דוש וסופר דוש לבין עיריית בת ים ולחיאני עצמו כמפורט להלן:

(א) לצורך הרחבת פעילות סופר דוש והפעלת המרכולים של סופר דוש, נזקקו עזרא דוש וסופר דוש לאישורים מטעם העירייה, לרבות אישורים בחתימת ראש העירייה עצמו.

(ב) במהלך השנים נאלצו עזרא דוש וסופר דוש להתמודד עם תלונות תושבים המתגוררים בשכנות לסניף ברחוב העצמאות, שחזרו ודרשו מעיריית בת ים לאכוף את חוקי הרישוי נגד המרכול. חלק מהתלונות הופנו ישירות אל ראש העירייה לחיאני.

(ג) במהלך השנים מאז בחירתו של לחיאני לראשות עיריית בת ים, קיבלה סופר דוש התראות רבות לפני הגשת כתב אישום בעניינים שונים.

(ד) בשנת 2004 החלה סופר דוש לשמש כספק של עיריית בת ים והתאגידים אשר בשליטתה למזון ומוצרי מכולת.

(ה) בחודש פברואר 2004 החל מאיר לחיאני, אביו של לחיאני והנאשם 1, לעבוד בסניף סופר דוש בקניון בת ים.

(ו) במהלך השנים נתנו עזרא דוש וסופר דוש חסות ותרמו כספים למטרות שנתבקשו, בין היתר על-ידי לחיאני וגורמים אחרים בעירייה.

18. כמפורט לעיל, באותה תקופה, התקשתה חברת אלשב לעמוד בתשלומים לבנק המזרחי.

19. ביום 13.12.2005 הגישה סופר דוש בקשה לרישיון עסק עבור המרכול בקניון "בת-ימון", לרשות המקומית לפי חוק רישוי עסקים. לחיאני כיהן באותה עת גם כיושב-ראש ועדת רשות הרישוי המקומית. בסמוך לכך, פנה לחיאני אל עזרא דוש

בבקשה לקבל ממנו הלוואה בסך 200,000 ש"ח. עזרא דוש נענה לבקשה, ובסמוך ליום 20.12.2005 הוציא שיק המשוך על חשבון סופר דוש, על סך של 200,000 ש"ח. השיק ניתן לחיאני, באמצעות הנאשם 1, מבלי שנחתם הסכם הלוואה, מבלי שסוכם על ריבית כלשהי, וללא ערבים. בספרי סופר דוש נרשם שהשיק ניתן בגין הלוואת בעלים.

הנאשם 1 הפקיד את השיק לחשבוננו, ובהמשך העביר את הסכום המופקד לחשבון חברת אלשב. הסכום שימש לכיסוי חובותיה של חברת אלשב בבנק המזרחי. כנגד השיק מחשבון סופר דוש, מסר הנאשם 1 לעזרא דוש שיק שנמשך מחשבוננו של הנאשם 1, על סך של 200,000 ש"ח. ביום 5.3.2006 הופקד השיק שנמשך מחשבוננו של הנאשם 1, אולם חולל מחמת אי פירעון בשל הוראת ביטול שניתנה לבנק שמשך את השיק. ביום 6.4.2006 חתם לחיאני, בכהונתו כיו"ר ועדת הרישוי, על רישיון עסק למרכול של סופר דוש בקניון ה"בת-ימון". זאת, מבלי שגילה לאיש מחברי הוועדה על הכספים שנטל מעזרא דוש ומסופר דוש. כמו-כן, במהלך השנים, אישר לחיאני מספר בקשות שהוגשו על ידי סופר דוש לרשות הרישוי המקומית, זאת מבלי שגילה לגורם כלשהו בעירייה אודות הכספים שביקש ולקח מעזרא דוש.

עד למועד פתיחת החקירה כנגד לחיאני, לא השיב לחיאני את הכספים שקיבל מסופר דוש במלואם, אלא רק סך של 135,000 ש"ח (כלומר, לא השיב כספים בסך של 65,000 ש"ח), וזאת באמצעות אחיו הנאשם 1.

כנטען בכתב האישום, במעשים המתוארים לקחו לחיאני והנאשם 1, בצוותא חדא, שוחד בעד פעולה הקשורה בתפקידו של לחיאני, וכן ביצע לחיאני מעשה הפרת אמונים הפוגע בציבור.

האישום השלישי

20. כאמור לעיל, לאחר חתימת ההסכם עם בנק המזרחי, התקשתה אלשב להחזיר את חובותיה במועדים שנקבעו לכך. ביום 14.3.2005 הגיע מועד הפירעון של התשלום הרביעי לבנק המזרחי. קבוצת לחיאני לא עמדה בפירעון התשלום במועדו, ועקב כך חויבה בריבית פיגורים. כמו-כן, עקב הפרת ההסכם עם בנק המזרחי, היתה קבוצת לחיאני חשופה לסנקציות המכבידות המפורטות לעיל שנקבעו בהסכם. בנק המזרחי פנה לחיאני והתריע על הפרתו המתמשכת את ההסכם.

21. לאור האמור לעיל, במועד שאינו ידוע במדויק, בסמוך לחודש יוני 2005, פנה לחיאני בעצמו ובאמצעות עוזרו שמעון ועקנין, לתשעה עובדים בכירים בעיריית בת ים (להלן: עובדי העירייה), בבקשות ליתן לו הלוואה. לחיאני הפנה את עובדי העירייה לבנק איגוד לקבל הלוואות בסך 50,000 ש"ח כל אחד, לתקופה של 5 שנים, במטרה שימסרו לו את כספי ההלוואות שייטלו. בנק איגוד נתן לשמונה מעובדי העירייה הלוואה בסך של 50,000 ש"ח (לכל אחד), ולעובד נוסף נתן בנק איגוד הלוואה בסך 40,000 ש"ח בלבד. זאת, בשל מצבו הכלכלי הרעוע של אותו עובד.

במועדים שונים במהלך השבוע האחרון של חודש יוני 2005 קיבל לחיאני מידי תשעת עובדי העירייה את סכומי ההלוואות, בסך כולל של 440,000 ש"ח. סכומי ההלוואות הוסבו על ידי עובדי העירייה לחשבונות הבנק של חברת אלשב. סכומים אלה שימשו לפירעון התשלום הרביעי לבנק המזרחי.

במועדים שונים במהלך השנים הבאות פרע לחיאני את ההלוואות בדרך של הפקדות כסף מזומן חודשיות בסך 1000 ש"ח כל אחת, לחשבונותיהם של עובדי העירייה. ההפקדות נעשו על-ידי עוזרו של לחיאני, שמעון ועקנין, ועל-ידי בני משפחתו של לחיאני.

22. על פי הנטען בכתב האישום, ההלוואות שניתנו ללחיאני מעובדי העירייה היו כולן בבחינת טובות הנאה אותן קיבל לחיאני מן העובדים הכפופים למרותו. לחיאני ידע שבהיותם של עובדי העירייה כפופים למרותו ותלויים בו בקשר לקידומם, הצלחתם ומיקומם בהיררכיה העירונית, הם יתקשו לסרב לבקשתו. בנסיבות אלה, כלא לחיאני את עובדי העירייה ואת עצמו בניגוד עניינים מתמשך, וניצל את מעמדו כראש העירייה, הממונה על עובדי העירייה, על מנת להביא אותם להתקשר בהסכמי הלוואה אישיים לשם פירעון חובותיו האישיים. כמו כן, במעשיו אלה, העמיד עצמו לחיאני במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כראש העירייה האמור לנצל את סמכויותיו לטובת הציבור בלבד, לבין ענייניו האישיים. בנוסף, במעשיו האמורים חשף לחיאני את עובדיו לחוב בן עשרות אלפי ש"ח כלפי הבנק למשך שנים. בעשותו כן פגע לחיאני פגיעה מהותית באמון הציבור בעובדי הציבור, בטוהר מידותיהם ובתקינות פעולת המנהל הציבורי.

האישום הרביעי

23. בשנת 1996 ייסד לחיאני, יחד עם אדם אחר בשם שמעון עשור, חברה בשם "צהוב תקשורת בע"מ" (אשר שמה שונה בהמשך ל"גל גפן צהוב (1996) בע"מ",

להלן: החברה). החברה הפעילה מקומון בשם "צהוב" אשר הופץ בעיר בת ים (להלן: המקומון). החברה והמקומון סבלו הפסדים כבדים. יצוין, כי החל משנת 2002 החזיקו לחיאני ואשתו ב-45% מהון המניות של החברה, באמצעות חברת נאמנות שהחזיקה את המניות עבורם. 5% נוספים הוחזקו על-ידי שמעון עשור, שבהמשך הועברו לגיסו של לחיאני, אורן ניב (להלן: אורן ניב). חברת הנאמנות נוהלה בתקופה הרלוונטית על ידי משרד עורכי דין, אשר ייצג גם את לחיאני ואת חברת אלשב.

ביום 22.3.2001 נכרת הסכם בין לחיאני והחברה, לפיו התחייב לחיאני לכסות גירעון של החברה בסך של כ-5.6 מיליון ש"ח.

24. הוראות סעיף 122א(א) לפקודת העיריות, אוסרות על חבר מועצת עירייה, קרובו, סוכנו או שותפו או תאגיד שיש לאחד מהאמורים חלק העולה על עשרה אחוזים בהון או ברווחיו או שאחד מהאמורים מנהל או עובד אחראי בו, להיות צד לחוזה או לעסקה עם העירייה, במישרין או בעקיפין. האיסור האמור לא חל, בין היתר, אם מועצת העירייה, ברוב של שני שלישים מחבריה ובאישור שר הפנים, התירה את ההתקשרות (סעיף 122א(ב)(3) לפקודת העיריות).

על אף האמור בסעיף 122א(א) לפקודת העיריות, במועדים שונים רכשו עיריית בת ים ותאגידים אשר בשליטתה, שטחי פרסום במקומון והתקשרו עם המקומון בעסקאות שונות. לחיאני ידע על ביצוען של העסקאות הללו. לחיאני לא דיווח לעיריית בת ים ולתאגידים שבשליטתה את העובדה שהוא מחזיק במניות של החברה המפעילה את המקומון. כמו-כן, לחיאני לא ביקש היתר ממועצת העירייה ומהשר הממונה לעסקאות אלה, כמתחייב מהוראת סעיף 122א(ב)3 לפקודת העיריות הנזכר לעיל.

25. החל משנת 2005 החלו גופי ביקורת שונים לבחון תלונות לפיהן העירייה העסיקה משרדי עורכי דין אשר ייצגו גם את עסקיו הפרטיים של לחיאני או משפחתו. כמו כן, למבקר המדינה ולוועדה לחיוב אישי הגיעו תלונות לפיהן העירייה מפרסמת במקומון בניגוד לדין. עקב כך, הודיעו לחיאני, אשתו ואורן ניב ביום 20.12.2006 לחברת הנאמנות, כי בשנת 2003 הועברו 40% מזכויותיהם בחברה ללא תמורה לגיסו של לחיאני אורן ניב. כפי הנטען בכתב האישום, העברת הזכויות האמורה נעשתה אך למראית עין. לאחר מתן הודעה זו, מסר לחיאני בפומבי כי הוא ואשתו מחזיקים ב-5% בלבד ממניותיה של החברה, ועל כן אין פסול בהתקשרויותיה של העירייה עם המקומון. לחיאני הסתיר כי הוא ואשתו ממשיכים להחזיק ב-45% ממניות החברה באמצעות חברת הנאמנות ובאמצעות אורן ניב כאיש קש.

26. על פי הנטען בכתב האישום, במעשים האמורים לעיל התקשר לחיאני התקשרויות אסורות בחוזים בניגוד לסעיף 122א(א) לפקודת העיריות.

27. בחודש יולי 2007 חתם לחיאני על הצהרת הון, ובה הצהיר, בין היתר, כי נכון ליום 1.1.2004 יש לו ולאשתו יחד זכויות המבטאות 5% בלבד מהון המניות של החברה. בעשותו כן, מסר לחיאני תצהיר שקר בפני מי שהוסמך לקבל את התצהיר.

28. לחיאני הסתיר מידע מהעירייה ומהתאגידים העירוניים, וכתוצאה מכך הפיק המקומון אשר הוא מחזיק 45% ממנו – הכנסות במאות אלפי ש"ח. בעקבות טענות לפיהן לחיאני מחזיק ב-45% מהחברה, ולפיכך פרסומי העירייה במקומון אינם כדין, וביקורת שהתעוררה בעקבותיהן – ביצע לחיאני העברה כוזבת של המניות, ובעקבותיה הצהיר, בכזב, כי ההתקשרויות בין העירייה למקומון אינן אסורות. בעשותו כן, ביצע לחיאני מעשה של הפרת אמונים הפוגע בציבור.

האישום החמישי

29. האישום החמישי עניינו בעבירות מרמה ותחבולה, קיום פנקסי חשבונות כוזבים והשמטת הכנסה מדו"ח שביצעו לכאורה הנאשם 1 והנאשמים 3-5 בקשר להפעלת "קפה ג'ו" בטיילת בבת ים. אישום זה אינו מתייחס ללחיאני, ועל כן אין צורך להרחיב בעניינו.

העתירה

ביום 2.10.2013, יום לאחר הגשת כתב האישום, הגישה תנועת אומ"ץ אזרחים למען מנהל תקין וצדק חברתי ומשפטי (להלן: העותרת) עתירה המופנית כנגד המשך כהונתו של לחיאני כראש עיריית בת ים. כפי שיפורט בהמשך, הדיון התמקד בסופו של דבר בבקשתה שנורה למשיבה 2, מועצת עיריית בת ים (להלן: מועצת העירייה), להעביר את לחיאני מכהונתו.

החלטת מועצת העירייה

30. לפני ימים אחדים, ביום 16.10.2013, שבועיים לאחר הגשת העתירה התכנסה מועצת עיריית בת ים לישיבה שלא מן המניין לדון בפנייתה של העותרת ובפנייתה של

התנועה למען איכות השלטון להפסיק את כהונתו של לחיאני. וזאת, נוכח כתב האישום שהוגש כנגדו.

31. בפני מועצת העירייה הונחו עותק מכתב האישום וכן חוות דעת משפטית של עו"ד אליהו וינוגרד ועורכי הדין גדעון פישר, דן שוויץ והגר לוגסי-זילברשטיין.

32. בפתח הדיון, עמד עו"ד שוויץ, בדרכו שלו, על פסק דינו של בית משפט זה בענין רמת השרון, ופרש בפני מועצת העירייה את מכלול השיקולים, אשר לדעתו על מועצת העירייה לשקול בכואה להחליט אם להעביר את לחיאני מכהונתו אם לאו. בין היתר, ציין עורך הדין שוויץ כי על מועצת העירייה לשקול את חומרת האישומים כנגד לחיאני, ומנגד – את הקרבה לבחירות וחזקת החפות. על רקע השיקולים שפורטו, דנו חברי מועצת העירייה בשאלת המשך כהונתו של לחיאני. עמדתם של חלק מחברי המועצה היתה כי נוכח חזקת החפות ומועד הבחירות הקרב ובא, אין מקום להעביר את לחיאני מכהונתו.

33. לאחר דיון כאמור ושמיעת עמדת חברי מועצת העירייה, החליטו חברי המועצה ברוב של 15 תומכים מול 5 מתנגדים ו-2 נמנעים:

“לאחר בחינה יסודית ומעמיקה של מצב הדברים המשפטי והמעשי ערב הבחירות לראשות עיריית בת ים, ובשים לב, שאנו נמצאים ימים בודדים בלבד לפני הבחירות, ולאחר ששמענו בעיון ובהרחבה את נימוקיהם העניינים של חברי מועצת העיר ובהתחשב בחזקת החפות העומדת ביסוד שלטון חוק תקין במדינה דמוקרטית, אנו מחליטים שלא להעביר את ראש עיריית בת ים מתפקידו ולהניח לציבור, בהתאם לדברי נשיא בית המשפט העליון ד"ר אשר גרוניס, לומר בעוד ימים בודדים בלבד את דברו” (עמוד 22 לפרוטוקול הדיון במועצת העירייה מיום 16.10.2013).

34. החלטתה של מועצת העירייה לעיל הוגשה לנו במסגרת הודעה מעדכנת ביום 17.10.2013. לאחר קבלת ההודעה המעדכנת, הוצאנו צו על תנאי (הנשיא א' גרוניס, המשנה לנשיא מ' נאור והשופטת ע' ארבל, החלטה מיום 17.10.2013) כמבוקש בעתירה. אפשרנו לצדדים, אם רצונם בכך, להגיש תצהיר או עיקרי טיעון נוספים עד השעה 8:30 בבוקר הדיון בעתירה.

35. ביום 18.10.2013 הגיש היועץ המשפטי לממשלה תגובה נוספת מטעמו. בבוקר הדיון הגיש לחיאני תצהיר תשובה ועיקרי טיעון מטעמו. מועצת העירייה הגישה אף היא עיקרי טיעון בבוקר הדיון.

36. נוכח לוחות הזמנים הקצרים, נדרשנו להכריע בשאלה אם להוציא צו על תנאי לפני שהתקיים דיון בתיק. אי לכך, משהחלטנו כי יש מקום להוצאת צו על תנאי, הוצא הצו ביחס לכל הסעדים המבוקשים בעתירה. יחד עם זאת, כאמור, בעקבות נימוקינו בפסק הדין בענין רמת השרון ובהסכמת בא-כוח העותרת שניתנה בדיון, מיקדנו את הדיון בשאלת החלטת מועצת העירייה שלא להעביר את מר לחיאני מכהונתו כראש עיריית בת ים.

דיון והכרעה

37. בנימוקים לפסק הדין בענין רמת השרון עמד בית משפט זה על מכלול השיקולים שעל מועצת העירייה לשקול בהחלטתה אם להעביר ראש עירייה שהואשם בפלילים מכהונתו (ראו: פסקאות 37-39 לנימוקי לפסק הדין בענין רמת השרון). בין מכלול השיקולים, צוינו חומרת העבירות המיוחסות לראש העירייה, התמשכות והיקפן. כמו כן, צוין כי יש לשקול את הזיקה בין העבירות המיוחסות לראש העירייה לבין תפקידו. מנגד, צוינו השיקולים שעניינם חזקת החפות וסמיכות מועד החלטת מועצת העירייה לבחירות. בסיכום נימוקי לפסק הדין בענין רמת השרון ציינתי:

“אין ספק כי העברה מכהונה פוגעת בראש עיר מכהן או ראש עיר שנבחר מחדש, הטוענים לחפותם...אני ערה לכך, שלראשי עיריות יש שונאים או מתחרים והם חשופים גם לתלונות שווא. יחד עם זאת, לעת הזו, לא ניתן להשלים עם המשך כהונתם כל עוד כתבי האישום שתוארו מרחפים מעל ראשם. מסקנה זו, שהייתה נכונה לפרשת דרעי ולפרשת פנחסי הראשונה, מתחייבת במישור המינהלי גם בענייננו.” (פסקה 66) (וראו גם: פסקה ד' לעמדתו של השופט א' רובינשטיין בענין רמת השרון; פסקה 3 לעמדתו של השופט צ' זילברטל בענין רמת השרון; פסקה 3 לעמדתה של השופטת א' חיות בענין רמת השרון).

על רקע פסק הדין בענין רמת השרון, אפנה לבחינת נסיבותיו של המקרה הקונקרטי שלפנינו.

38. עמדנו בהרחבה לעיל על פרטי האישומים המיוחסים ללחיאני. העבירות המיוחסות ללחיאני, משכן והיקפן חמורים לעין שיעור מהעבירות שיוחסו לראשי העיריות גפסו ורוכברגר בכתבי האישום שהוגשו נגדם, אשר היו מושא פסק דינו בענין רמת השרון. כאמור לעיל, בכתב האישום, נטען כי לחיאני ביצע שורה ארוכה של עבירות שוחד, מרמה והפרת אמונים. עבירות אלה ביצע לחיאני, כך נטען בכתב האישום, תוך ניצול מובהק של מעמדו ותפקידיו. נוכח חומרת המעשים המיוחסים ללחיאני, אף שמדובר בכתב אישום ולא בהרשעה, המשך כהונתו של לחיאני עלול לגרום לפגיעה קשה באמון הציבור, ובערכים של טוהר המידות ושלטון החוק. דברים שנאמרו בענין רמת השרון נכונים מקל וחומר לענין שלפנינו עתה. זו היא גם עמדתו של היועץ המשפטי לממשלה שהתייצב כמשיב בעתירה שלפנינו. יצוין, כי באת-כוח היועץ המשפטי לממשלה הוסיפה ועדכנה כי בכוונת שר הפנים ליזום הליכי חקיקה מתאימים, הנוגעים לכהונתם של ראשי עיריות נאשמים בפלילים. אכן, יפה שעה אחת קודם.

מפרוטוקול הדיון במועצת העירייה עולה כי חברי מועצת העירייה נתנו משקל מכריע לקרבה למועד הבחירות ולחזקת החפות. אולם, כפי שנקבע בענין רמת השרון, מכלול השיקולים שעל מועצת העירייה לשקול אינו מתמצה בקרבה למועד הבחירות או בחזקת החפות. יש לשקול שיקולים נוספים. הסברנו בענין רמת השרון כי העברה מכהונה עקב הגשת כתב אישום אינה בגדר הרשעה. כתב אישום הינו ראיה מינהלית, אשר מועצת העירייה, בהיותה רשות מינהלית, רשאית להסתמך עליה בהחלטה אם התנהגותו של ראש רשות מכהן הינה "הולמת" (ראו גם: פסקה 4 לעמדתה של חברתי השופטת ע' ארבל בענין רמת השרון). במקרים המתאימים, חומרת כתב האישום ונסיבותיו יקימו חובה למועצת העירייה להעביר ראש העירייה מכהונתו.

39. אשר לסמיכות למועד הבחירות: כאמור לעיל, כתב האישום כנגד לחיאני הוגש ביום 1.10.2013. מועצת העירייה התכנסה לדון בשאלת המשך כהונתו של לחיאני רק ביום 16.10.2013. וכך הגענו עד הלום. כעת, יומיים בלבד לפני מועד הבחירות עלינו להכריע בשאלת סבירות החלטת מועצת העירייה בדבר המשך כהונתו של לחיאני. לטענת מועצת העירייה, היא רשאית הייתה ליתן משקל גבוה לקרבה למועד הבחירות. גם בא-כוחו של לחיאני הדגיש את הסמיכות למועד הבחירות, והלין גם על השיהוי הבלתי סביר לדבריו בהשלמת הליכי החקירה והגשת כתב האישום בעניינו של לחיאני. זאת, לטענתו, בהתחשב בכך שחקירתו של לחיאני החלה לפני למעלה משלוש שנים, ובשים לב לפניותיהם הרבות של באי-כוחו של לחיאני לרשויות החקירה והתביעה, בבקשה לסיים את החקירה בתוך פרק זמן סביר.

אכן, יש להצטער על כך שכתב האישום כנגד לחיאני הוגש שבועות ספורים לפני מועד הבחירות. ככלל, על הפרקליטות להשקיע את מירב המאמצים במיצוי חקירות והגשת כתבי אישום כנגד ראשי רשויות מכהנים שלא בסמוך למועד הבחירות. על כך עמדתי בנימוקיי לפסק דיננו בענין רמת השרון:

”וידוגש: ערה אני לרגישות הציבורית הקיימת בסוגיות הנדונות, בפרט נוכח הקרבה למועד הבחירות. ככלל, על הפרקליטות לעשות כל מאמץ לסיים את החקירה ולהגיש – כשיש לכך מקום – כתבי אישום במועד רחוק ככל האפשר ממועד הבחירות. אי הוודאות בתקופה של ערב בחירות פוגעת בראש וראשונה בציבור. גם אין זה רצוי שבית המשפט ימצא עצמו מעורב, שלא בטובתו, בקלחת הפוליטית של ערב הבחירות.” (פסקה 66)

עמד על כך גם השופט נ' הנדל בנימוקיו לפסק הדין בענין רמת השרון:

”כשעסקינן בחקירות פליליות נגד ראשי עירייה, על הפרקליטות להציב אל מול עיניה כל העת את מועד הבחירות הקרובות הידוע זמן רב מראש. יש לעשות מאמץ כי החלטה להגיש כתב אישום תינתן בהזדמנות המוקדמת ביותר לפני מועד הבחירות. לבטח אין זה רצוי להגיש את כתב האישום בסמיכות למועד הבחירות. ברי שכאשר העבירה בוצעה או נחקרה רק בסמוך לבחירות, אין זמנה של התביעה עומד בידה. אך כאמור אין כך הדברים בשתי הפרשות בענייננו. המידע היה בנמצא זמן רב מראש. בתיקים כאלה על הפרקליטות לנקוט צעדים כדי להימנע מדחיות מיותרות כגון של מועד השימוע, אף אם הדחייה היא לבקשת הסנגוריה. כגוף המייצג את אינטרס הציבור, תפקידה של הפרקליטות הוא גם לקדם החלטות ביחס להגשת כתבי אישום נגד מועמדים בבחירות, שהן בעלות חשיבות רבה לציבור הבוחרים ולשלטון החוק ככלל. בדרך זו ניתן יהיה למנוע את הסיבוך המשפטי אליו הגענו בעתירות אלו” (פסקה 1(א)).

חקירתו של לחיאני החלה בחודש דצמבר 2009. במרוצת הזמן, הגיש לחיאני עתירה לבית משפט זה כנגד התמשכות ההליכים בעניינו. העתירה נדחתה על הסף מבלי שנתבקשה תגובה (בג"ץ 8874/10 לחיאני נ' משטרת ישראל (13.12.2010)). כאמור, לחיאני מלין גם בפנינו על התמשכות הליכי החקירה בעניינו ועל השיהוי בהחלטה להגיש נגדו כתב אישום. לטענת באת-כוח היועץ המשפטי לממשלה, התמשכות ההליכים בעניינו של לחיאני נבעה מהעובדה שמדובר היה בחקירה סבוכה ומורכבת. בא-כוח העותרת הוסיף וטען בדיון בפנינו כי ללחיאני עצמו היה חלק בדחיית מועד

הגשת כתב האישום, וזאת נוכח דחיית מועד השימוע בעניינו, לבקשתו (בענין מועד השימוע בעניינו של לחיאני ראו לאחרונה: בג"ץ 5577/13 לחיאני נ' היועץ המשפטי לממשלה (22.8.2013)). בין כך ובין כך, אנו חוזרים על דברים שכתבנו בענין רמת השרון. על רשויות החקירה והתביעה לשקלל את כל הנסיבות הצפויות כדוגמת מורכבות החקירה והתמשכות הליכי השימוע, ולעשות כל מאמץ כי כתב האישום יוגש זמן ניכר לפני מערכת הבחירות. במקביל, מחייבת הגשת כתב אישום כזה דיון מהיר שיביא בחשבון את זכויותיו של הנאשם להתמודד בבחירות. נזכיר כי לעתירה שלפנינו, בניגוד לעתירות בענין רמת השרון, לא צורף שר הפנים כמשיב. עם זאת, הסכימה באת-כוח היועץ המשפטי לממשלה כי אם במסגרת הפעלת ביקורת שיפוטית על החלטת מועצת העירייה נשמעו עמדותיהם של כל הצדדים הרלוונטיים, לרבות עמדתה של המדינה, מתייתר הצורך באישור של שר הפנים.

על אף האמור עד עתה, כפי שנקבע בענין רמת השרון, כאשר סוגית המשך כהונתו של ראש עירייה מתעוררת בסמוך למועד הבחירות, יש לשקול לא רק את פרק הזמן שנותר לכהונה עד לבחירות, כי אם גם את משך הכהונה הפוטנציאלי (ראו למשל: פסקה 38 לנימוקיי; כן ראו והשוו לפסק דיננו ב-בג"ץ 5141/11 ליליאן נ' ראש עיריית רמת גן ויו"ר החברה הכלכלית לרמת גן (14.7.2013)). בעניינו, נוכח החומרה היתרה הטמונה במעשים המיוחסים ללחיאני בכתב האישום, ובשים לב לכך שאין בכוונתו של לחיאני לפרוש מהמרוץ לראשות עיריית בת ים, לא ניתן להשלים עם המשך כהונתו גם לזמן קצר. יצוין גם כי כהונתו של לחיאני כראש העירייה המכהן, אף אם לא ייבחר בבחירות הקרובות לתפקיד ראש העירייה, צפויה להימשך למצער עד תום 21 הימים ממועד בחירת ראש העירייה החדש (סעיפים 12 ו-27 לחוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם)), התשל"ה-1975 (להלן: חוק בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם)).

הדברים שקבענו בענין רמת השרון חלים מקל וחומר בעניינו. החלטת מועצת העירייה אינה עולה בקנה אחד עם עקרון השמירה על טוהר המידות ושלטון החוק. התנהגותו של לחיאני כמתואר בכתב האישום, המהווה ראייה מנהלית בעלת משקל, היא בגדר התנהגות שאינה הולמת, כאמור בסעיף 22 לחוק בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם. בדומה להכרעתנו בענין רמת השרון, ההחלטה היא בלתי סבירה באופן קיצוני גם בשים לב לכך שהבחירות לרשויות המקומיות עומדות בפתח, וזאת בשל כך שלחיאני מתמודד על כהונת ראש עיריית בת ים, למרות כתב האישום. החלטת מועצת עיריית בת ים שלא להעביר את לחיאני מכהונתו אינה סבירה באופן קיצוני, ויש הצדקה להתערב בה ולעשות את הצו על תנאי למוחלט.

40. נוכח האמור לעיל, אנו מורים כדלקמן:

(1) ניתן בזאת צו החלטי לפיו מועבר מר לחיאני לאלתר מכהונתו כראש עיריית בת ים.

(2) אף שדעתנו אינה נוחה, בפן הציבורי, מהתמודדותו של לחיאני על תפקיד ראש העירייה בבחירות הקרובות על-אף כתב האישום שהוגש נגדו, אין מקום לסטות מהכרעתנו בסוגיה זו בענין רמת השרון. על כן, הצווים על תנאי שניתנו בקשר עם מועמדותו של מר לחיאני בבחירות הקרובות – מבוטלים.

המשנה לנשיא

השופטת ע' ארבל:

אני מצטרפת בהסכמה לפסק דינה של חברתי, המשנה לנשיא מ' נאור.

בדיון בפנינו הדגיש בא כוח המשיב את העובדה כי בעוד יומיים, ביום 22.10.13, יתקיימו הבחירות לרשויות המקומיות, ועל כן תהה מה טעם יש בהתערבות בית משפט זה בנקודת הזמן הנוכחית והדגיש את הפגיעה שתהא בכך במועמדותו של המשיב, אשר מתמודד על כהונה נוספת לראשות העיר בת-ים. אכן, עניינו של המשיב מובא בפנינו זמן קצר בלבד לפני הבחירות. פסק דינו של בית משפט זה על העברה מכהונה של שני ראשי עיריות מכהנים נגדם הוגש כתב אישום ניתן ביום 17.9.13. נימוקי פסק הדין ניתנו ביום 14.10.13 (בג"ץ 4921/13 אומ"ץ – אזרחים למען מינהל תקין וצדק חברתי נ' ראש עיריית רמת השרון, יצחק רוכברגר (2013)). חרף העקרונות המנחים הברורים בפסק הדין לא מצאה מועצת העיריה לפעול כמתבקש מפסק דינו של בית משפט זה נוכח כתב האישום שהוגש נגד ראש העיריה. על כך יש כמובן להצר. משמועצת העיריה לא פעלה בהתאם להנחיות הפסיקה, מתחייבת החלטת בית משפט זה בהתאם לעקרונות שנפרשו בבג"ץ 4921/13. לטעמי, אין לקבל כי שאלת הסמיכות למועד הבחירות היא שתכריע בשאלה האם יש להותיר ראש עיר העומד לדין בכתב אישום חמור אם לאו.

זאת ועוד. בפסק הדין בבג"ץ 4921/13 הנ"ל ציינו כי איננו רואים דרך חוקית למנוע התמודדות נאשם בפלילים לכהונת ראש עיריה, הגם שסברנו כי נכון יהיה

למחוקק לבחון תיקון חקיקה כאמור. כעת, כאשר טעם מרכזי שהועלה בפנינו הוא הפגיעה הטמונה בהעברה מהכהונה למועמדותו של המשיב לראשות העירייה, אסתפק בכך שאזכיר את דבריי שם:

“אבקש להזכיר שישנם עניינים שההכרעה בהם ראוי לה שלא תגיע אל אולם בית המשפט אלא תיעשה בין אדם לבין עצמו. הציפיה מנבחר ציבור, בוודאי לתפקיד כה רם כראש רשות מקומית, היא כי הוא יכיר באחריותו לא רק לנושאים עליהם הוא מופקד כשהוא ממלא תפקיד ציבורי או מתמודד על תפקיד שכזה, אלא גם באחריותו לשימור וקידום אמון הציבור ברשויות; חשוב שיבין כי עליו להוות בהתנהלותו אות ומופת לציבור כולו ולעובדי הציבור בפרט, וכי מייצג הוא בתפקיד זה את הציבור כולו. שומה עליו להכיר בכך שכל עוד חשרת עבים בדמות כתב אישום חמור מרחפת מעל ראשו, יש קושי בכך שימלא תפקיד ציבורי או יתמודד אליו”.

וכל מילה נוספת מיותרת.

ש ו פ ת

הנשיא א' גרוניס:

ביום 17.9.2013 נתן הרכב מורחב של בית משפט זה פסק-דין (בלא נימוקים) בבג"ץ 4921/13 אומ"ץ אזרחים למען מינהל תקין וצדק חברתי נ' ראש עיריית רמת-השרון. ביום 14.10.2013 פורסמו נימוקי פסק-הדין. בעוד ששה מחברי ההרכב היו בדעה שיש לקבל את העתירות שהוגשו, סברתי אני, בדעת מיעוט, כי דינן של העתירות להידחות.

בפני מועצת עיריית בת-ים הובאה השאלה האם להעביר מכהונתו את המשיב 1, ראש עיריית בת-ים, שלמה לחיאני. זאת לאחר שהוגש נגדו כתב אישום ביום 1.10.2013. המועצה החליטה ביום 16.10.2013, שלא להעבירו מתפקיד ראש העירייה. החלטתה של המועצה אינה יכולה לעמוד. הטעם לכך הוא שחובה הייתה על המועצה לפעול על פי הכללים שנקבעו בפסק-הדין בבג"ץ 4921/13 הנ"ל. אכן, הבחירות לרשויות המקומיות צפויות בעוד יומיים בלבד. עם זאת ברור, כי לפי דעת הרוב בבג"ץ 4921/13 העובדה הנזכרת, בדבר קירבתן של הבחירות, אין בה, בנסיבות העניין, כדי לשנות. משמועצת העירייה נמנעה מליישם את שנפסק בבג"ץ 4921/13 לגבי המקרה של ראש העירייה, שלמה לחיאני, יש לבטל את החלטתה ולהעבירו מתפקידו. לפיכך,

אני מסכים להפיכת הצו על תנאי למוחלט במובן זה ששלמה לחיאני מועבר לאלתר מכהונתו כראש עיריית בת-ים.

ה נ ש י א

הוחלט כאמור בפסק דינה של המשנה לנשיא מ' נאור.

ניתן היום, ט"ז בחשון התשע"ד (20.10.2013).

ש ו פ ט ת

המשנה לנשיא

ה נ ש י א